

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/95/2019
Identifikačné číslo spisu:	7114220050
Dátum vydania rozhodnutia:	21.05.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:7114220050.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ J. W. bývajúcej v B., 2/ L. A., bývajúcej v B., 3/ L. N. bývajúcej v A., 4/ J. U. bývajúcej v B., 5/ I. N., bývajúceho v Y., 6/ N. N. bývajúceho v Y. 7/ L. K., bývajúcej v B., zastúpených Advokátskou kanceláriou AZARIOVÁ RUŽBAŠÁN Law firm, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kmeťova 26, IČO: 47 237 406, v mene a na účet ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Lukáš Labaš, proti žalovaným 1/ Mestu Košice, so sídlom v Košiciach, Tr. SNP 48/A, 2/ METRO Group Propertis SR, s.r.o., so sídlom v Ivanke pri Dunaji, Senecká cesta 1 881, zastúpenej Advokátskou kanceláriou alianciaadvokátov ak, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Vlčkova 8/A, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 35 C 110/2014, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 24. apríla 2018 sp.zn. 5 Co 361/2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 24. apríla 2018 sp.zn. 5 Co 361/2017 a rozsudok Okresného súdu Košice I z 25. apríla 2017 č.k. 35 C 110/2014-363 z r u š u j e a vec vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1/ Okresný súd Košice I rozsudkom z 25. apríla 2017 č.k. 35 C 110/2014-363 konanie o určenie vlastníckeho práva žalobkyne 1/ o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/96tín k celku, žalobkyne 2/ o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/96tín k celku, žalobkyne 3/ o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/96tín k celku, žalobkyne 4/ o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/96tín k celku, žalobcu 5/ o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/96tín k celku, žalobcu 6/ o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/96tín k celku, žalobkyne 7/ o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/16tina k celku, a to k nehnuteľnostiam parcela registra E KN č. 2845, druh orná pôda vo výmere 722 m², evidovaná na LV č. XXXX., nachádzajúca sa v k.ú. M., obec B., okres Košice I zastavil (I.). Určil, že žalovaný 1/ nie je vlastníkom spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 3/24tiny k celku, a to k pozemku parcela registra E KN č. 2845, druh pozemku orná pôda vo výmere 722 m², evidovaná na LV č. XXXX, nachádzajúca sa v k.ú. M., obec B., okres Košice I (II.). Určil vlastnícke právo žalobkyňi 1/ o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/96tín k celku, žalobkyňi 2/ o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/96tín k celku, žalobkyňi 3/ o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/96tín k celku, žalobkyňi 4/ o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/96tín k celku, žalobcovi 5/ o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/96tín k celku, žalobcovi 6/ o

veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/96tín k celku, žalobkyni 7/ ako právnej nástupkyňi F. N. o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/16tíny k celku, a to k špecifikovaným nehnuteľnostiam (III.). V prevyšujúcej časti žalobu zamietol (IV.). Stranám sporu nepriznal náhradu trov konania (V.). V odôvodnení podrobne opísal obsah žaloby, vrátane skutočností tvrdených žalobcami, vyjadrenia žalovaných k žalobe a jednotlivé dôkazy predložené stranami sporu a skutočnosti, ktoré z nich vyplývajú. Následne citoval príslušné zákonné ustanovenia, podľa ktorých vec právne posúdil. Podľa názoru súdu v danom prípade bolo potrebné odstrániť pochybnosti o tom, ktorým zo spoluvlastníkov (žalobcovia 1/až 7/ versus žalovaný 1/) vlastnícke právo k tej istej nehnuteľnosti skutočne svedčí a komu nie. Preto v odstránení tohto rozporu videl naliehavý právny záujem. Nakoľko obe skupiny vlastníkov majú toto svoje vlastnícke právo už zapísané v katastri nehnuteľností, žalobu o určenie, kto je vlastníkom, resp. spoluvlastníkom, nebola na mieste. V danom prípade teda žaloba o určenie, ktorá z dvoch skupín spoluvlastníkov (žalobcovia 1/ až 7/ alebo žalovaný 1/) nie je spoluvlastníkom, sa javila ako nevyhnutnosť k vyriešeniu spornosti, t.j. duplicity zápisu vlastníckeho práva. Žalobcovia sa po úprave žalobného návrhu domáhali negatívneho výroku, že žalovaný 1/ nie je vlastníkom spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 6/24tín k predmetnej nehnuteľnosti. Keďže však žalobcom svedčia podiely len v rozsahu 3/24tín, vyhovel žalobe len v tejto časti (v prevyšujúcej časti žalobu zamietol). Podľa tvrdenia žalovaného 1/ za nehnuteľnosti bola vykonaná úhrada a na predmetné nehnuteľnosti sa vzťahujú ustanovenia o vydržaní. V čase vydania rozhodnutia o vyvlastnení (20. októbra 1986) bol ale právny predchodca žalobcov - N. N. mŕtvy (zomrel XX. L. XXXX), a teda tento právny úkon bol urobený voči osobe mŕtvej. Keďže v čase vydania rozhodnutia boli vlastníkmí, resp. spoluvlastníkmi vyvlastňovanej nehnuteľnosti dedičia F. N., nemohlo byť voči nim účinné, lebo neboli účastníkmi vyvlastňovacieho konania. Potom vyvlastňovacie konanie nemohlo mať dopad na zmenu vlastníckeho režimu k predmetnej nehnuteľnosti minimálne v časti ich spoluvlastníckych podielov. Takto k právoplatnému vyvlastňovaciemu konaniu nemohlo prísť, napriek vyznačenej právoplatnosti na rozhodnutí. Zmena vlastníctva sa v reálnej forme neuskutočnila. Žalovaní tvrdili, že aj keby nebolo vyvlastnenie účinné, vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nadobudli vydržaním. Následne súd vo všeobecnosti podrobne rozobral inštitút vydržania z hľadiska jeho právneho vývoja i splnenia predpokladov pre nadobudnutia vlastníckeho práva na základe tohto inštitútu. V danej veci dospel k záveru, že žalobcovia sa nesprávali ako nedbalí vlastníci, nakoľko dedičskými rozhodnutiami zo 14. októbra 1983 a z 11. apríla 2000 mali svoje vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam potvrdené a ako laici neznať práva sa plne spoliehali na obsah daných dedičských rozhodnutí. K prevodom nehnuteľností zo žalovaného 1/ na ďalší subjekt a v konečnom dôsledku na žalovanú 2/ došlo vo veľmi krátkom časovom slede (júl - august 2000) hneď po vydaní dedičského rozhodnutia z 11. apríla 2000 a už aj z tohto dôvodu sa žalobcovia určite nedomnievali, že vlastníkmí/spoluvlastníkmi nehnuteľností neboli, pričom títo sa nemali ako dozvedieť o existencii zmlúv (hospodárska zmluva, resp. kúpna zmluva), ktorými bolo vlastnícke právo prevedené na žalovaných. Aplikovať nález ÚS SR I. 549/2015 nemohol na skutkový stav danej veci. Pokiaľ žalovaní tvrdili, že žalobcovia si mali uplatniť nárok prostredníctvom reštitučných predpisov, poznamenal, že ústavný súd sa aj v minulosti zaoberal otázkou, či slovenský právny poriadok nevyklučuje uplatnenie práv určovacou žalobou za súčasnej existencie reštitučného zákonodarstva a dospel k uvedeným záverom. T.j. k záveru, že reštitučné predpisy neboli vydané pre ten účel, aby spôsobili zánik vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale aby im uľahčili obnovenie tohto vlastníckeho práva. Preto, ak došlo k zabratiu majetku štátom bez právneho dôvodu, osoba nestráca svoj vlastnícky vzťah k tomuto majetku a nič nebráni tomu, aby sa svojho nároku, resp. finančnej náhrady domáhala žalobou opierajúcou sa o všeobecné predpisy občianskeho práva. Tiež sa zaoberal formuláciou žalobného návrhu a posudzoval ho komplexne ako viaceré samostatné výroky, t.j. negatívny určovací návrh, ako aj pozitívny. Ďalej sa zaoberal aj otázkou aktívnej legitímácie a poukázal na aplikačnú prax v danej oblasti. Vzhľadom na uvedené upravitel výrok v časti označenia žalobkyne 7/ (právnej nástupkyne F. N.), čo nepovažoval za obchádzanie postupu podľa § 175a až § 175zd OSP (§ 158 a nasl. CMP). O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 257 CSP.

2/ Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcov a žalovaných rozsudkom z 24. apríla 2018 sp.zn. 5 Co 361/2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení opísal dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, obsah odvolaní a vyjadrení k odvolaniam. Uviedol, že sa stotožňuje s dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvej inštancie a na

zvýraznenie odôvodnenia poukázal na rozsudok NS SR sp.zn. 5 Cdo 7/2011, ktorý sa zaoberá pri aplikovaní inštitútu vydržania dobrou vierou a faktickým znemožnením užívania nehnuteľnosti. Je skutočnosťou, že vyvlastňovacie rozhodnutie Českosl. štátu vedelo (?), že vyvlastňovacie rozhodnutie nebolo až do roku 2000 zapísané v katastri nehnuteľností ako titul nadobudnutia, čo znamená, že napriek jeho vydaniu v roku 1986 nedošlo ku zmene zápisu vlastníckeho práva, a to v roku 2000 boli na LV k sporným spoluvlastníckym podielom zapísaní žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia. Títo zdôrazňovali, že sa zohľadnilo to, že ich právnym predchodcom bolo vlastnícke právo nezákonne odňaté. Teda v dôsledku nezákonného nuliťného rozhodnutia nemohol vlastnícke právo nadobudnúť Českosl. štát, ani následne žalovaný 1/ a ani žalovaná 2/. Odvolací súd tiež poukázal na uznesenie ÚS SR I. ÚS 239/2016 z 20. apríla 2016 k otázke vydržania vlastníckeho práva. V danej veci je nesporné, že žalobcovia sa nikdy nesprávali ako nedbalí vlastníci, lebo uvedenými dedičskými rozhodnutiami mali vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam potvrdené a boli laikmi, neznaťmi práva. Plne sa spoliehali na obsah dedičských rozhodnutí. Pre úplnosť poukázal aj na výklad právnych predpisov ÚS ČR v uvedených rozhodnutiach. V danej veci súd prvej inštancie správne vychádzal z rozsudku NS SR sp.zn. 5 Cdo 651/2015. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 CSP.

3/ Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná 2/. Navrhla ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie podala jednak z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t.j. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu - ide o posúdenie otázky vydržania vlastníckeho práva v jej prospech. V ďalšom poukázala na rozhodnutie krajského súdu a jeho právne posúdenie, ktoré nepovažovala za správne. Nesprávnosť právneho posúdenia odvolacím súdom podľa nej spočíva v aplikácii inštitútu vydržania a držby na skutkovú a právnu situáciu nadobudnutia vlastníckeho práva a držby k nehnuteľnostiam z jej strany, pričom citovala právny záver odvolacieho súdu. Právne posúdenie krajským súdom, ktorým odôvodnil prečo nenadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnostiam podľa jej právneho názoru je jednoznačne v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu vo vzťahu k otázke vydržania, ale aj v rozpore so skutkovým stavom zisteným v danej veci a podrobne následne rozvedeným, z ktorého podľa nej súdy nižšej inštancie vyvodili aj nepochopiteľné a paradoxné závery. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu je podľa nej v samotnom právnom posúdení nedostatočné, lebo, ako uvádza: „...má síce 19 strán, avšak samotné právne posúdenie veci Krajským súdom v Košiciach je len na jeden a pol strany uvedené pod bodmi 8 až 15 (všetky predchádzajúce strany sa venujú opisu podaní strán sporu)...“ Podľa nej sa v prípade splnenia podmienok, ktoré OZ stanovuje pre vydržanie (§ 134 a nasl. OZ) a dobromyseľnosť držby (§ 129 a nasl. OZ) stala vlastníkom nehnuteľností uplynutím požadovanej 10-ročnej vydržacej doby ex lege, t.j. stala sa vlastníkom nehnuteľností prinajmenšom 17. augusta 2010, t.j. 10 rokov odo dňa podpisu kúpnej zmluvy zo 17. augusta 2000 (vklad vlastníckeho práva povolený 22. novembra 2000 pod č. V2451/2000), ktorá bola uzavretá medzi spoločnosťou K. a jej právnym predchodcom. Zdôraznila pritom, že žalobcovia sa domáhali svojho domnelého vlastníckeho práva až žalobou z 30. júla 2014, t.j. takmer 14 rokov po uplynutí zákonom požadovanej vydržacej doby podľa § 134 ods. 1 OZ. Podľa jej názoru mal odvolací súd zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu zamietnuť, lebo nadobudla vlastnícke právo vydržaním, nakoľko splnila všetky podmienky pre tento originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva. Následne sa vyjadrila k rozhodnutiam, na ktoré poukazoval krajský súd v dôvodoch svojho rozhodnutia, keď uvedené uznesenie ústavného súdu sa týka skutkovo úplne rozdielnej situácie aká bola predmetom konania a ako uviedol odvolací súd rozsudok najvyššieho súdu sa zaoberá pri aplikovaní inštitútu vydržania dobrou vierou a faktickým znemožnením užívania nehnuteľnosti. Keďže sa jej však tento rozsudok najvyššieho súdu nepodarilo dohľadať, nemohla sa k nemu vyjadriť. Pokiaľ ide o nálezy ÚS ČR tak tieto nie sú pre slovenské súdy záväzné. V bode IV dovolania uviedla judikatúru dovolacieho súdu, od ktorej sa krajský súd podľa nej odklonil. Z rozsudku najvyššieho súdu sp.zn. 2 Cdo 271/2007 zo 16. decembra 2008 citovala časť, v ktorej rozoberá inštitút vydržania ako osobitný spôsob nadobudnutia vlastníctva a predpoklady, ktoré musia byť splnené, aby bolo možné nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním. Ďalej z uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 5 Cdo 68/2008 z 10. februára 2009 časť, v ktorej konštatoval, že v konaniach, v ktorých sa posudzuje splnenie podmienok vydržania, majú spravidla osobitný význam skutkové zistenia súdu v otázke dobromyseľnosti držiteľa a špecifikuje dobrú vieru. Z rozsudku najvyššieho súdu sp.zn. 5 Cdo 172/2009 z 29. apríla 2010 časť, v ktorej

uviedol: „... Medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby veci patrí aj okolnosť, ako vec nadobudol - či mu svedčí nejaký oprávnený nadobúdaci titul a že subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva. Na rozdiel od preukazovania vlastníctva nebude spravidla treba, aby vydržiteľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia vlastníctva, ktorý môže byť základom pre zápis vlastníckeho práva do príslušného katastra nehnuteľností, ale postačí existencia takéhoto nadobúdacieho titulu (aj putatívneho), ktorý jeho vnútorné presvedčenie, že sa stal vlastníkom veci, dostatočne opodstatňuje.“ Ďalej z rozsudku najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 117/1994 z 28. februára 1995 časť „... Na rozhodné okolnosti pre vydržanie vlastníctva poukázala aj konštantná judikatúra súdov ešte pred účinnosťou novely OZ - zák.č. 509/1991 Zb. Konštatovaním, že „Na rozdiel od preukazovania vlastníctva nebude treba, aby nadobúdateľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia - riadny prechod vlastníctva, ale len okolnosti svedčiace o poctivosti nadobudnutia. V tom je základný rozdiel medzi ochranou vlastníctva a ochranou držby.“ Uviedla, že totožne s predchádzajúcimi judikátmi sa vyjadril najvyšší súd aj v rozsudku sp.zn. 5 Cdo 149/2007, z ktorého následne citovala. V časti V dovolania - „Nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zo strany žalovaného 2 vydržaním“ opísala skutkový stav veci, citovala príslušné zákonné ustanovenia týkajúce sa vydržania a uzavrela, že vlastnícke právo k nehnuteľnosti nadobudla na základe kúpnej zmluvy zo 17. augusta 2000 od spoločnosti K., keď pri jej uzatváraní bola presvedčená, že táto spoločnosť je vlastníkom nehnuteľnosti. V žiadnych dokumentoch, s ktorými prišla do styku pred alebo po uzatvorení zmluvy, sa nikdy neuvádzalo, že by vlastnícke právo k nehnuteľnosti malo patriť žalobcom, resp. ich právnym predchodcom. Taktiež žalobcovia po celú dobu od uzatvorenia kúpnej zmluvy nijakým spôsobom ju nekontaktovali, aby sa domáhali svojho domnelého vlastníckeho práva, resp. spochybnili oprávnenosť jej držby. Predajňa METRO v Košiciach sa začala stavať ešte v roku 2000 a bola dokončená v roku 2001, takže žalobcovia, z ktorých štyria majú trvalý pobyt v B., vedeli bez problémov identifikovať právnickú osobu, ktorá na nehnuteľnostiach stavala svoju predajňu a ktorá mala od roku 2001 veľkorozmerný vývesný štít s nápisom METRO. Teda vlastnícke právo nadobudla na základe kúpnej zmluvy od spoločnosti K., ktorej vlastníckemu právu svedčili aj vonkajšie okolnosti a aj v prípade, ak by táto spoločnosť nebola v čase uzatvárania kúpnej zmluvy vlastníkom nehnuteľnosti, vydržala by ju uplynutím 10 rokov od uzatvorenia kúpnej zmluvy. Vyjadrila presvedčenie, že v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu je predmetná právna otázka, t.j. podmienky vydržania vlastníckeho práva ustálená a vyriešená, avšak napriek tejto skutočnosti krajský súd sa od tejto ustálenej praxe protiprávne odklonil. Keďže existujú citované rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré explicitne obsahujú právny názor najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu o tom, za akých podmienok sú splnené podmienky vydržania vlastníckeho práva, od ktorého sa krajský súd odklonil, tak na jej dovolanie je aplikovateľný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. V dovolaní však uviedla aj to, že sa jej podarilo nájsť rozsudok vydaný Krajským súdom v Košiciach z 3. mája 2016 sp.zn., 5 Co 651/2015 a považovala za nepochopiteľné, neuveriteľne paradoxné, že ide o vec, kde bola stranou sporu a išlo o zhodný skutkový stav, ako v danej veci len s rozdielom v osobách žalobcov a iných nehnuteľností, ale s opačným rozhodnutím. Teda je pre ňu nepochopiteľné, ako si môže krajský súd odporovať ešte vo vlastných rozhodnutiach v rovnakých alebo obdobných veciach. Pokiaľ ide o rozhodnutia, ktorými krajský súd podporil svoje právne posúdenie, tak ich vykladá v rozpore s ich obsahom, takže nepodporujú jeho právne posúdenie, ale naopak podporujú právne posúdenie veci, ktoré ona ako dovolateľ predkladá. Z toho možno vyvodiť, že rozhodnutie krajského súdu považuje aj za zmätočné a vo svojom obsahu za nezrozumiteľné a nepreskúmateľné. Teda z obsahu dovolania je možné vyvodiť, že namieta aj vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP.

4/ Žalobcovia navrhli dovolanie zamietnuť ako nedôvodné. Stotožnili sa s právnym záverom súdov nižších inštancií a vzhľadom na okolnosti prevodu vlastníckych práv na žalovanú 2/ mali pochybnosti o jej dobromyseľnosti a o tom, že nevedela, resp. že nemala pochybnosti o tom, že predchádzajúci vlastníci zapísaní na LV, nemuseli byť vlastníckymi. Uviedli, že nadobudla sporné nehnuteľnosti kúpnu zmluvou, pričom spoločnosť K., ktorá jej sporné nehnuteľnosti predala, ich nadobudla ani nie mesiac, kúpnu zmluvou z 10. júla 2000, predtým ako ich nadobudla žalovaná 2/. Mesto Košice dalo zapísať svoje vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam vo februári a apríli v roku 2000, pričom hneď pár mesiacov na to tieto pozemky boli predané spoločnosti K., pričom v kúpnej zmluve bolo uvedené, že

tento predaj bol schválený uznesením MZ č. 298 z 28. februára 2000, pričom cena bola cca 868,89 Sk/m² a žalovaná 2/ ich následne nadobudla za sumu 1 099,4574 Sk/m². Je zrejmé, že pri takejto rozsiahlej transakcii nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným pozemkom pre účely výstavby obchodného centra METRO v Košiciach mala žalovaná 2/ potrebné informácie o pozemkoch už pred zápisom Mesta Košice ako vlastníka, t.j. vedela z vtedajšej evidencie z katastra nehnuteľností, že na LV k sporným pozemkom figurovali aj oni, resp. ich právni predchodcovia. Preto musela vedieť, že Mesto Košice nadobudlo vlastnícke právo na základe zápisu vyvlastňovacieho rozhodnutia po takmer 15 rokoch od jeho vydania, čo samo osebe vyvoláva pochybnosti o platnosti takéhoto prevodu. Takýto prevod vyvoláva pochybnosti o dobromyseľnosti zmluvných strán. Taktiež je zrejmé, že výstavba, resp. príprava projektu (výstavba veľkoobchodu METRO) nie je otázkou 1 mesiaca, ale je potrebná dôkladná a dlhodobá príprava zo strany všetkých zúčastnených, ako aj preverovania rôznych právnych skutočností, nakoľko sa jedná o dosť nákladný projekt. Pôvodne aj spoločnosť K. s nimi rokovala o výkupe, ale zrazu rokovala len so žalovanou, a to práve v čase, keď došlo k zápisu práv žalovanej do katastra. Je preto vylúčená dobromyseľnosť žalovanej, a preto neboli splnené podmienky vydržania. Pokiaľ žalovaná 2/ citovala v dovolaní judikatúru najvyššieho súdu, tak táto bola už prekonaná, napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 2 MCdo 20/2011, ako aj nález ÚS SR sp.zn. III. ÚS 448/2010.

5/ Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej 2/ je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6/ Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 viackrát (pozri napríklad sp.zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

7/ Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8/ V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9/ V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10/ Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom

spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11/ Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že žalovaná 2/ podala dovolanie (aj) z dôvodu, že nesprávnym procesným postupom súdu došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP).

12/ Citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13/ V preskúmvanej veci došlo podľa názoru dovolacieho súdu postupom odvolacieho súdu (ako aj súdu prvej inštancie) k naplneniu vady vyplývajúcej z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Ide o vadu spočívajúcu v nedostatočnom, zmätočnom a nezrozumiteľnom odôvodnení rozhodnutí súdov v základnom konaní. Z ustanovenia § 387 ods. 3 C.s.p. vyplýva, že odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Výtýkaný nedostatok bol založený jednak nezrozumiteľnosťou, vnútornou rozpornosťou odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vo vzťahu k výroku jeho rozhodnutia. Súd prvej inštancie mal z riadne zisteného skutkového stavu vyvodiť jasný, jednoznačný právny záver vyplývajúci z citovaných príslušných zákonných ustanovení. Okrem opisu, čo vyplýva z jednotlivých listinných dôkazov, vyjadrenia strán sporu a citácií zákonných ustanovení, nie je v ňom uvedené, aký jednoznačný skutkový záver z opísaných dôkazov vlastne zistil a následne už vôbec nie, aký právny záver a z akého skutkového stavu vyvodil vo vzťahu k právnemu titulu nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Teda na základe akého skutkového stavu a z neho vyvedeného akého právneho posúdenia dospel k záveru o dôvodnosti žaloby žalobcov v rozsahu vyplývajúceho z výroku rozsudku. Napokon na základe akých skutkových zistení ustálil, že práve predmetným rozhodnutím došlo k odstráneniu pochybností o tom, ktorým zo spoluvlastníkov vlastnícke právo skutočne svedčí, na základe akého právneho titulu vlastnícke právo nadobudli a ako sa vlastne ustálili spoluvlastnícke vzťahy k predmetným nehnuteľnostiam na základe jeho rozhodnutia. Dovolací súd musí konštatovať, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal podstatnou odvolacou námietkou vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníckeho práva žalovanej 2/ k predmetným nehnuteľnostiam, keď poukázala (na úvod odvolania) na fakt, že „základom jej procesnej obrany v predmetnom konaní bola právna argumentácia vydržaním vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam“, charakter ktorého inštitútu následne podrobne rozviedla a konkretizovala dôvod jej presvedčenia o jej vlastníckom práve k predmetným nehnuteľnostiam. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je v podstate opisom rozhodnutia súdu prvej inštancie a nedáva odpoveď na podstatné argumenty žalovanej 2/ týkajúce sa jej tvrdení o postupnom nadobúdaní vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, a to na základe tvrdených právnych titulov. Odvolací súd sa nevyjadril ani k ďalším podstatným námietkam vo vzťahu k skutkovým okolnostiam danej veci a vo vzťahu z nich vyplývajúcejmu právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie.

14/ Označené nedostatky sú pritom zásadné, pretože bez ich odstránenia nie je možné zaujať jednoznačné stanovisko v otázke nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcami, a to bez vysporiadania sa

s tvrdeným vlastníckym právom žalovaných a napokon samotnej žalovanej 2/ na základe prezentovaných právnych titulov.

15/ Porušením procesného práva dovolateľky na riadne odôvodnenie odvolacieho súdu bolo porušené jej základné právo na spravodlivý proces vyplývajúce z čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, čo nesporne zakladá vadu v zmysle § 420 písm. f) C.s.p.

16/ Vzhľadom na vyššie uvedené, dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a aj rovnakou vadou postihnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p.).

17/ Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.